

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Löfgren Tomas, Trafikverket	Dokumentdatum 2023-06-02	Version 1.0
Fastställt av (i förekommande fall) Planath Susanne, Trafikverket	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]	Ev. projektnummer [Projektnummer]
Dokumenttitel Minnesanteckningar från NVDB-rådet – 24 maj 2023		

Plats: Lantmäteriet, Gävle

Datum: 2023-05-24 (09:30 – 16:00)

Deltagande: Linnéa Söderblom, Lantmäteriet
Ahmed Amin, Lantmäteriet
Torsten Wiborgh, Sveaskog
Marianne Leckström, SKR
Linn Wihlborg, Helsingborgs stad (skype)
Veronica Sjödén, Nynäshamns kommun
Lars Hammar, Transportstyrelsen (skype)
Susanne Planath, Trafikverket (ordförande)
Åsa Eriksson, Trafikverket
Tomas Löfgren, Trafikverket

Delges: Deltagande
Mikael Bergqvist, Skogforsk
Selda Taner, SKR

1. INLEDNING

NVDB-rådet den 24 maj är på besök hos Lantmäteriet i Gävle. Mötet är uppdelat i två delar, där förmiddagen ägnades åt Lantmäteriet och deras verksamhet. Eftermiddagen var ett ordinarie rådsmöte.

2. LANTMÄTERIET

Lantmäteriet är den myndighet som kartlägger Sverige. Man har även till uppgift att registrera och säkra ägandet av alla fastigheter samt hantera deras gränser. Man har cirka 2200 anställda och av dessa jobbar cirka 450 stycken med geodata i olika former.

Från flygfoto till karta

Det är 70 personer som jobbar med topografiska data, de flesta sitter i Gävle. Man ajourhåller landskapsinformation genom flygbildstolkning. Lantmäteriet flygfotograferar regelbundet hela landet och har ett brett utbud av flygbilder av hög kvalitet. Cirka 40 % av Sveriges yta flygfotograferas årligen. Flygbildstolkningen görs med hjälp av ArcGIS och ESPA.

Lantmäteriets grunddata ajourhålls med hjälp av indataleveranser från kommuner, främst adresser, byggnader och övrig topografi. Samverkan sker med andra informationsägare kring vägar, kraftledningar och strandlinjer för att få in informationen.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

Ajourhållning av enskilda vägar sker utanför kommunala leveransområden med hjälp av flygbildstolkning och efterföljande kontroll innan data skickas till Trafikverket och NVDB.

Nationell höjdmodell

Den gamla höjdmodellen på Lantmäteriet hade ett 50 meters grid med en lägesosäkerhet i höjd på +/- 2,5 meter, medan den nya som nu finns har en 1 meters grid med en lägesosäkerhet i höjd på +/- 0,2 meter. Den började samlas in 2009. En höjdmodell innehåller en massa punkter med plan- och höjdkoordinater och kan sedan nyttjas för olika användningar, till exempel för att undvika att bygga där det översvämmas, där det finns risk för ras, osv.

Data samlas in via en laserskanner i flygplan som skannar markytan genom att skicka ut ljuspulser, resultatet blir ett punktmoln.

2018 påbörjade en ny omgång skanning för skogsnäringen (SLS) som ska användas för volymberäkningar av skogsbestånd, mm. En extern leverantör laserskannar, bearbetar och klassar data. Lantmäteriet kontrollerar och förbättrar, till exempel broar och vattenytor. Cirka 75% av Sveriges yta skannas. Klart under 2024. Därefter startar en ny omgång.

I höjd har medelfelet varit 5-10 cm på öppna hårdgjorda ytor.

Ytmodell matchad från flygbilder

Ytmodellen är en höjdmodell som definierar vad som syns från luften. Ytmodellen skapas genom flygbildsmatchning i stereo och består av oklassificerade punkter.

Markhöjdmodellen uppdateras från ytmodellen där skanningen gjorts för minst ett år sedan eller tidigare. Ger lägre kvalitet än laserskanningen. De editerade ytorna läggs in i befintliga markhöjdmodellens 2,5 km rutor och lagras.

Ny produktion av småskaliga kartdata

Tidigare genomfördes en manuell ajourhållning av kartprodukterna på Lantmäteriet och man utgick från SE10. Ajourhållningen skedde händelsestyrt.

Nu hämtas vägdata direkt från NVDB och en automatisk generalisering av SE50 och SE100, samt en manuell generalisering av SE250 och SE 1 miljon. Man har ett harmoniserat innehåll och datastruktur mellan skalorna. Täckning över hela landet för alla skalor, höjdkurvor genererade ur den nationella höjdmodellen. Uppdateringen av SE50 och SE100 sker helt automatiserat med indata från Se10, med undantag för administrativ indelning samt textinformation.

Den automatiska processen kontrolleras automatiskt och övervakas med hjälp av en dashboard.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

Automatisk incheckning i NVDB

Pilot pågår för att testa en automatisk incheckning i NVDB för ajourhållning samt felrapporter, planeras vara klar i september.

Cykelvägar på Lantmäteriet

Lantmäteriet har egna cykelvägar samt hämtar ett urval från NVDB som läggs in manuellt månadsvis. Mål att komplettera Lantmäteriets produkter med cykelvägnät från NVDB i produkterna Topografi 10 och Topografi 50. Starta upp en utredning.

3. INLEDNING EFTERMIDDAG

Susanne inleder eftermiddagens möte med att hälsa alla välkomna.

4. DAGORDNING

Susanne går igenom dagordningen. Ingen övriga punkter tas upp.

Beslut 4:1 ***Dagordningen godkändes***

5. FÖREGÅENDE MÖTESANTECKNINGAR

Genomgång av föregående minnesanteckningar, som godkändes.

Beslut 5:1 ***Mötesanteckningar 2023-03-01 godkändes***

6. STATUS AKTUELLA AKTIVITETER PÅ TRAFIKVERKET

Indatastöd och Ajourhållning

Under perioden från 1 mars tills nu har cirka 3000 ärenden checkats in i databasen. 14 kommuner genomför idag automatisk incheckning och har checkat in knappt 900 ärenden under perioden. Kommuner med egna system som levererar xml-filer har levererat cirka 400 ärenden och resterade är underlag, främst från Lantmäteriet och skogsnäringen.

Två webinarier med kommunerna genomförs den här veckan. En synpunkt som kommit upp på webinariet är att fler kommuner vill se de brister som redovisas i Lastkajen även i NVDB på webb med inloggning.

Önskemål att utveckla dokumentationen av dataprodukterna så att det blir enklare att tolka vad som gäller vid indataleveranser. Lantmäteriet har bra handböcker, kanske benchmarka. Återkoppling på nästkommande möte. Tydliggör möjligheten med automatincheckning, idag känner inte alla till det.

Beslut 6:1 ***Återkoppla önskemålet att utveckla dokumentationen kring indataleveranser***

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

Dataprodukter och kvalitet

Trafikverket kommer att skjuta på driftsättning av NVDB:s datakatalog till november eller mars nästa år för att synka med NVDB ny teknisk lösning. Beslut inte taget än, återkommer med besked.

Under sommaren kommer en mer detaljerad kontroll genomföras på Huvudled.

Jonas Almqvist har gått in som sektionschef för Informationsanalys permanent, det är sektionen som ansvarar för produktutredningar och kvalitetskontroller.

Tillhandahållande

Shape och mid/mif är nu helt borttagna som leveransformat på Lastkajen. Statistik avseende vad som laddas ner – länsfiler är mest nedladdade och många nedladdningar runt Skellefteå.

Genomgång, översyn och utveckling av färdiga datapaket pågår/planeras.

Vi jobbar vidare med dokumentation och ser över vad vi behöver göra i förhållande till EUregelverk. Vi ser också över hur vi kan samarbeta med de som jobbar med dynamiska data för att öka informationsspridningen.

Utredning kring High Value Data (HVD) utifrån EU-direktiv där man ställer krav på tillgänglighet, mm.

Status höjddata FOI

Behov har lyfts att höja kvaliteten på höjddata i NVDB för att kunna använda den i samband med ruttning/planering av transporter, bland annat från skogsnäringen. Vi ser att även EUarbete pekar på att detta kommer bli viktigare.

FOI-medel från Trafikverket har beviljats till Skogforsk för att ta fram ett förslag på arbetsgång för storskalig bestämning av höjdvärdet på Sveriges vägnät, allmänna såväl som enskilda vägar tillsammans med Trafikverket. Följande data ska användas:

- ✓ Höjdvärden som Trafikverket redan samlat in genom bilburen laserskanning av vägytan
- ✓ Höjdvärden som Lantmäteriet samlat in från flygburen laserskanning

Hypotesen är att höjdvärdena kan presenteras som en lutningsföreteelse i Lastkajen. Tester kommer köras i pilotområden för skogen för att se över kostnad/nytta. Daniel Noreland, Skogforsk är ansvariga för arbetet. Slutrapport i januari 2025.

Informationsmöte kring projektet kommer att ske med NVDB-parterna.

Beslut 6:2

Trafikverket kallar till ett informationsmöte kring FOIprojektet med NVDB-parterna

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

7. STRATEGISK INRIKTNING NVDB

Bakgrund

Under 2022 genomfördes en scenarioanalys angående hur vi ska förhålla oss till omvärld och framtid. Den strategiska inriktningen är en fortsättning och ska ses som ett stöd i fortsatt planering och dialog, identifiera prioriterade områden och ”rikta in” fortsatt arbete inom vägdataområdet. Nästa steg blir att genomföra en GAP-analys och därefter en handlingsplan för vad man ska fokusera på under 2024.

Målbild

NVDB ska tillhandahålla aktuella, lättillgängliga grunddata om vägtransportsystemet som tillsammans med annan lägesbundna data bidrar till stor samhällsnytta.

Fyra områden är utpekade som prioriterade och det är Vagnät med grundegenskaper, Transportoptimering, Samhällsplanering och Trafikverkets behov.

NVDB strategisk inriktning

NVDB ska i grunden verka som en nationell grunddatabas med heltäckande geometrier för bil-, cykel- och gångnätet i hela landet oavsett väghållare.

Prioriterade data är Bärighet, Hastighetsgräns, Funktionell vägklass, Vaghållare, Vägnummer och Vägtrafiknät. Data ska ha hög kvalitet beträffande brist, övertalighet och tematisk noggrannhet. Prioriterade grunddata ska vara heltäckande och registreras så korrekt som möjligt. Fel åtgärdas så snabbt som möjligt (inom 4 veckor).

Transportoptimering

Transportoptimering är indelat i två delar, Navigering och kartor samt elektrifiering. Ett stort antal företeelser behövs för navigering. Högsta kvalitet krävs på fysiska objekt, egenskaper och geometri kopplade till vägen som kan blockera navigationen. Exempelvis glapp i geometrin eller avsaknad av Vägtrafiknät.

Samhällsplanering

Ett digitalt vagnät behövs bland annat för planering och byggande på flera nivåer i samhällsbyggnadsprocessen. Förutom dataprodukter som beskriver bil-, cykel- och gångnätet ska det finnas information om vägens tekniska egenskaper, vägens administrativa egenskaper och trafikregler. Bra kvalitet eftersträvas. Vägdata ska kunna kombineras med andra datamängder och användare ska enkelt kunna ta reda på vilka vägdata som finns, vilken kvalitet vägdata har och vad vägdata står för.

Trafikverkets behov

Samma krav som inom området samhällsplanering. Dessutom ska dataprodukter framtagna för Trafikverkets verksamhet finnas exempelvis utpekade vagnät, som ska finnas i sin helhet. Bra kvalitet eftersträvas. Vägdata ska kunna kombineras med andra datamängder och användare ska enkelt kunna ta reda på vilka vägdata som finns, vilken kvalitet vägdata har och vad vägdata står för. Vagnätet och dess dataprodukter ska finnas beskrivet i hela landet. För vägtrafiknät eftersträvas att glapp aldrig får förekomma.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

Förutom de här fyra områdena finns det externa krav som kan påverka inriktningen,

EU-krav; Införande av ITS-direktivet som innefattar flera delegerade akter

Myndigheten för digital förvaltning – DIGG; Ramverk för nationella grunddata för en säker och effektiv tillgång till nationella grunddata

High value data; Genomförandeakt om värdefulla datamängder och hur de ska göras tillgängliga på ett enhetligt sätt

TENtec; Leverans av ett antal parametrar på TEN-T vägnätet

Dessutom finns det andra förutsättningar som kan påverka:

Grunddatadomän för transportsystemet (Trafikverket)

Data i NVDB kommer att omfattas av de grunddata som utpekats inom Nationell grunddata för transportsystemet

Färdplan – digitalisering av vägsystemet (Trafikverket)

Arbeten och utredningar om data- och informationshantering samt automatiserade fordon behöver bevakas.

Nationella godstransportstrategin (Trafikverket)

Ökat fokus på bra bytesmöjligheter mellan transportslagen.

Höjda säkerhetskrav på information

Nya säkerhetskrav på information ska omhändertas omgående och ny prioritering av aktiviteter kan bli aktuellt.

Vi tar med oss frågan om relationen med inriktningsdokumentet för NVDB. Det går ut 2024, kanske läge att se över möjligheten. Vårt inriktningsdokument känns mer konkret och kanske kan vara önskvärt att den ersätter det mer "luddiga" dokumentet. Vi tar upp detta till diskussion vid kommande möte.

[NVDB-inriktning bearbetad efter remissynpunkter](#)

Fråga om hjälpmedel till kommunerna – behöver också nämnas i inriktningen.

Möjlighet för rådsmedlemmarna att komma med synpunkter på innehållet.

Beslut 7:1

Diskussion på nästkommande möte om behovet av ett inriktningsdokument

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

Beslut 7:2**Utskick av innehållet i Strategisk inriktning NVDB****8. STATUS - NY TEKNISK LÖSNING NVDB**

Version 1.0 av ny teknisk lösning planeras att driftsättas i november. Det kommer att finnas två datum inför driftsättningen, ett "sista leveransdatum" och ett "stängningsdatum" när vi stänger av det nuvarande systemet.

Webbtjänsten kommer inte att stängas ned utan bara ha en regel som säger att vi bara hanterar ärenden som inkommit före sista leveransdatumet. Leveranser av ärenden som skickas in efter sista leveransdatumet kommer inte att hanteras. Undantaget är de ärenden som skickats in i tid men blir returnerade, de kommer att kunna levereras om igen efter sista leveransdatumet.

Under perioden från sista leveransdatum fram till stängningsdatum kommer det gå att "synka" data dvs hämta förändringar.

Efter stängningsdatum kommer byte av teknisk lösning pågå, eventuellt så behöver vi stänga även Lastkajen och NVDB på webb.

Information kommer att gå ut när dessa datum är spikade.

En fråga kom upp var om man kan fortsätta leverera shapefiler i den nya tekniska lösningen? Svaret är att det går det, men Trafikverket önskar att dataleverantörerna påbörjar en övergång till GeoPackage (svaret kom efter mötet).

9. STATUS KVALITETSHÖJNING BÄRIGHET

Trafikverket fortsätter att rätta upp brister av Bärighet i NVDB för att spegla de trafikföreskrifter som finns i STFS i de kommuner som inte meddelat att man har gjort en översyn under 2022. Den 8 maj hade totalt 142 kommuner rättats upp.

[Dessa kommuner är klara i bärighetsarbetet \(nvdb.se\)](https://nvdb.se)

Arbetsgången har varit att där kommunen är väghållare lägga in trafikföreskrifter som finns registrerade i STFS och på resterande kommunalt vägnät registrera BK2 om inte vägen är allmän. Kommunerna bör höra av sig om man inte klarar av att hantera uppgiften i tid eller ej. Information har gått ut, Lars H säger att det gått ut mer information än det som är skäligt.

Det har kommit reaktioner från åkerier, då vägar har klassats ned från BK1 till BK2 i NVDB. Här behöver man ta kontakt med kommunerna om man inte är nöjd med klassningen eller ifrågasätter den. Det är STFS som gäller.

10. ÖVRIGA FRÅGOR

Inga övriga frågor.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2023-06-02	1.0

11. LAGET RUNT

Transportstyrelsen: Inget att rapportera.

Lantmäteriet: Arbeta vidare med automatisk incheckning av vägar till NVDB och vill få till detta. Förstudie 2022/23 som lutar åt att köpa befintligt system, eventuellt integrera ett system med ajourhållningssystem Topoklient. LM tror att man har cykelvägar i sina system som inte finns i NVDB.

SKR/Nynäshamn/Helsingborg: Valkongress på SKR, Anders Henningsson (S) ordförande. Ny medarbetare Alexander Karbassi ersätter Selda. Uppdaterar i Nynäshamn enligt instruktioner från TrV, tacksam för denna process. Helsingborg, UNivrses – bara gjort en testkörning.

Skogforsk/Sveaskog: ser över träbroar och underhållet av dessa. Översyn skogsbilvägar med åtgärder- ingen egentlig utbildning finns så svårt med kompetens. Uppdrag Skogforsk att inventera Svealand och Norrland. VTI, Skogforsk och skogsnäringen ser över hur man rustar skogsbilvägarna. Mikael Bergkvist börjar på Sveaskog den 1/6. Daniel Lindström från Holmen ersätter Mikael på Skogforsk. Torsten går i delpension i oktober.

Trafikverket: GDGD-möten har hållits mellan TrV och TrS samt mellan LM och TrV. I beredningen av TrV/TrS har diskussioner om maskinläsbara trafikregler förts. TrVs GD Roberto Maiorana medverkade i P1s lördagsintervju och tog upp det eftersatta vägunderhållet.

12. AVSLUT OCH KOMMANDE MÖTE

Nästa möte blir den 13 september via Skype. Susanne tackar för dagen och mötet avslutas.

På mötet tagna beslut: _____

<i>Beslut 4:1</i>	<i>Dagordningen godkändes</i>
<i>Beslut 5:1</i>	<i>Mötesanteckningar 2023-03-01 godkändes</i>
<i>Beslut 6:1</i>	<i>Återkoppla önskemålet att utveckla dokumentationen kring indataleveranser</i>
<i>Beslut 6:2</i>	<i>Trafikverket kallar till ett informationsmöte kring FOI-projektet med NVDB-parterna</i>
<i>Beslut 7:1</i>	<i>Diskussion på nästkommande möte om behovet av ett inriktningsdokument</i>
<i>Beslut 7:2</i>	<i>Utskick av innehållet i Strategisk inriktning NVDB</i>